

Španielsko

Španielsko je krajina v juhozápadnej Európe na Pyrenejskom polostrove. Je druhou najväčšou krajinou západnej Európy a Európskej únie po Francúzsku. Politické zriadenie Španielska je parlamentná monarchia. Španielsku patria aj Kanárske ostrovy v Atlantickom oceáne a súostrovie Baleáry v Stredozemnom mori.

Úradným jazykom je španielčina. Je to druhý najrozšírenejší jazyk na svete. Ako materinský jazyk ho používa tristodvadsaťdeväť miliónov obyvateľov.

Pyrenejský polostrov tvorí nepravidelný päťuholník. Často sa hovorí, že svojím tvarom pripomína rozťahnutú býčiu kožu. Z celkovej jeho rozlohy pripadá na Španielsko viac ako štyri pätiny. Španielsko sa často charakterizuje ako prechod od európskeho k africkému kontinentu. Len východné stredomorské pobrežie krajiny akoby ešte patrilo k Európe. Iba sem nedosahuje Afrika, ktorej ramená preťaté morskou úžinou, rozpínajú sa skoro po celej krajine, až k pyrenejskej hradbe na severe.

Vysoké pohoria sa vo vnútrozemí vypínajú nad rozľahlými náhornými plošinami. Večným snehom svojich vrcholov oddeľujú vyhňu holého kameňa od belasej oblohy a strmými útesmi ostrých okrových farieb tvoria neústupnú hrádzu pomarančovým a olivovým hájom.

Ukážka (k úlohám 1 – 4):

Gibraltár leží na najjužnejšom výbežku španielskej pevniny, z ktorej vidno hmlistý obraz afrických brehov. Ak raňajkujete na Gibraltári, večerať by ste mohli hoci aj v Alžíri. Väčšinu územia zaberá 400 metrov vysoký končiar, obsadený radarmi kráľovských ozbrojených síl. Gibraltár si zachoval strategický význam dodnes.

Ak máte trpezlivosť byť na chvíľu modelom, môžete si domov doniesť akvarel či pastel so svojim portrétom. Ak zatúžite po príjemnom chládku, oblečte sa do gala a s pôžitkom sa usadíte vo vápencovej jaskyni, v ktorej sa usporadúvajú festivaly starej hudby.

- 1. Z ukážky sa dozvedáme, že Gibraltár leží na najjužnejšom výbežku španielskej pevniny, z ktorej vidíme:**
 - A. staršie brehy Afriky,
 - B. končiare na afrických brehoch,
 - C. zahmlené brehy Afriky,
 - D. jasný, zreteľný obraz afrických brehov.

- 2. V ukážke sa nenachádza tvrdenie, že:**
 - A. 400 metrov vysoký končiar je obsadený turistami,
 - B. Gibraltár leží na najjužnejšej vystupujúcej časti španielskej pevniny,
 - C. ak máte ranné jedlo na Gibraltári, večerať by ste mohli aj v Alžíri,
 - D. Gibraltár si zachoval dôležitý význam dodnes.

- 3. V druhej časti textu z ukážky sa dozvedáme, že ak máte trpezlivosť byť na chvíľu modelom, môžete si domov doniesť:**
 - A. váš portrét a platne starej hudby,
 - B. váš portrét maľovaný farbami na sklo,
 - C. váš portrét a pamiatku z vápencovej jaskyne,
 - D. váš portrét namaľovaný mäkkými kriedami – pastelmi.

- 4. V druhej časti textu z ukážky vám odporúčajú obliecť sa do gala. To znamená:**
 - A. obliecť sa športovo,
 - B. obliecť sa teplo (do vápencovej jaskyne),
 - C. obliecť sa slávnostne,
 - D. neobliecť sa ľahko (je tam chládok).

5. Vyberte tvrdenia, v ktorých sa nachádzajú správne výpovede o slovných spojeniach.

- A. Slovné spojenie *stojí rovno sťa jedľa* je personifikácia.
- B. Slovné spojenie *čítam Hviezdoslava* je metonymia.
- C. Slovné spojenie *slnko na mňa zrazu žmurklo* je metafora.
- D. Slovné spojenie *dupem ako slon* nie je prirovnanie.
- E. Slovné spojenie *panelový dom* je združené pomenovanie.

6. Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky slová zdobneniny.

- A. Hojdačka, lavička, šatôčka, vanička, slamka.
- B. Rozprávočka, topánočka, knižočka, sánočky, hlavička.
- C. Prstienok, kolíska, mrkvička, doštička, hviezdička.
- D. Žubrienka, voňavka, stromček, loptička, stolička.

7. Priradte k vetám (A – D) správny druh frazeologickej jednotky (1 – 4).

A. Kto druhému jamu kope, sám do nej padá.	1. pranostika
B. Sedí ako na trňoch.	2. porekadlo
C. Katarína na ľade, Vianoce na blate.	3. príslovie
D. Mlieko mu tečie po brade.	4. prirovnanie

8. Určite slohový postup uvedenej ukážky.

Dňa 14.2.2010 sa v čase od 14:00 – do 18:00 hod. v ZŠ Námestie mladosti 1 v Žiline uskutočnila diskotéka. O hudbu sa staral DJ Bobo. Vstupné bolo dobrovoľné. Na tomto podujatí sa zabavilo vyše sto žiakov.

9. Doplňte do viet chýbajúcu informáciu.

- A. *Úradný list patrí medzi útvary _____ jazykového štýlu.*
- B. *Rozhovor reportéra s občanom na ulici alebo hosťom v štúdiu sa nazýva _____ .*
- C. *Pieseň patrí do literárneho druhu: _____ .*

10. Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky slová so slabikotvornými spoluhláskami.

- A. Krkavec, skriňa, balkón, tanierik.
- B. Jablko, náhrdelník, dĺžeň, krdel.
- C. Prsteň, slovník, trpnuť, tlama.
- D. Striga, príbor, pŕhľava stĺpik.

11. Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky slová rozdelené správne.

- A. Na-ci-o-nál-ny, zá-bles-ku, prak-tic-ky, mi-li-ó-ny.
- B. Zo-sko-čiť, mas-tič-ka, zos-tá-va-lo, funk-ci-a.
- C. Mlie-kar, pod-ko-pať, pa-stva, ku-fre.
- D. Na-zna-čiť, ro-zum, byst-rý, suk-ne.

12. Vyberte možnosť, v ktorej sa nachádzajú iba slová, ktoré vznikli skladaním.

- A. Telegrafia, novozaložená, prírodovedec.
- B. Navijak, elektromagnetický, bezdrôtový.
- C. Exemplár, bohoslovecký, vybudovanie.
- D. Elektrotechnika, zbierka, vynálezca.

13. Vyberte možnosť, v ktorej sa vo všetkých slovách vyslovuje *te/ti* mäkko.

- A. Technik, teleskop, detektívka, terasa.
- B. Test, tenor, teda, Tereza.
- C. Tetiva, teta, metelica, tisícka.
- D. Teraz, telegram, televízia, tenis.

14. Vyberte správne tvrdenie.

- A. Podstatné mená delíme na všeobecné a vlastné, na konkrétne a asertívne.
- B. Pri podstatných menách určujeme gramatické kategórie: rod, číslo, pád, vzor.
- C. Pri vlastných podstatných menách píšeme na začiatku malé písmeno.
- D. Pomnožné podstatné mená pomenúvajú jednu vec množným číslom.

15. Vyberte možnosť, v ktorej je uvedené správne poradie slovných druhov vety:

Moji drahí rodičia ma úprimne ľúbia.

- A. Prídavné meno, prídavné meno, podstatné meno, častica, prídavné meno, sloveso.
- B. Zámeno, zámeno, podstatné meno, príslovka, príslovka, sloveso.
- C. Zámeno, prídavné meno, podstatné meno, zámeno, príslovka, sloveso.
- D. Zámeno, príslovka, podstatné meno, zámeno, príslovka, sloveso.

16. Doplňte správny údaj do vety. Slová: *na stole, šampónom, spevu, vrchov, o džeme, na hrade*, sa skloňujú podľa vzoru _____ .

17. Vyberte možnosť, v ktorej sa nachádzajú len privlastňovacie prídavné mená:

- A. Orlí, líščí, Zuzkin, učiteľov.
- B. Bratov, zázračný, slovenské, nábytkársky.
- C. Jarný, kobyľí, príjemná, veľrybí.
- D. Školský, včelí, kobrí, obchodný.

18. Vyberte možnosť, v ktorej sú správne uvedené gramatické kategórie a vzor podčiarknutého slova v slovnom spojení *bohatej nádielky*:

- A. Prídavné meno, akostné, ženský rod, singulár, A, vzor pekný.
- B. Prídavné meno, vzťahové, 1. stupeň, ženský rod, singulár, A, vzor pekná.
- C. Prídavné meno, vzťahové, ženský rod, singulár, G, vzor pekná.
- D. Prídavné meno, akostné, 1. stupeň, ženský rod, singulár, G, vzor pekná.

19. Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky slová napísané pravopisne správne.

- A. Katkina mama, z pestrých farieb, kobrý jed, vysokí chlapci.
- B. Slovník cudzích slov, koleginina reč, s včelím medom, svedomitý žiaci.
- C. Bratislavský hrad, v líščej nore, o Dunčových zvykoch, obľúbení politici.
- D. Ruských filmov, kontrolný diktát, o babkynej kamarátke, na orlích krídlach.

20. Vyberte možnosť, ktorá zodpovedá gramatickým kategóriám slovesa z vety:

Rodičia vychovávajú svoje deti nie slovami, ale príkladom.

- A. Zložený slovesný tvar, 3.os. plurálu, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid.
- B. Jednoduchý slovesný tvar, 3.os. plurálu, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid.
- C. Zložený slovesný tvar, 3.os. singuláru, prítomný čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid.
- D. Jednoduchý slovesný tvar, 3.os. plurálu, prítomný čas, oznamovací spôsob, dokonavý vid.

21. Vyberte možnosť, v ktorej je správne napísaná číslovka.

- A. Sto tisíc osem sto päť desiat osem.
- B. Sto tisícosemsto päťdesiat osem.
- C. Stotísíc osemsto päťdesiat osem.
- D. Stotísíc osemsto päťdesiatosem.

22. Vyberte možnosť, v ktorej sú uvedené slovné druhy, ktoré sa vo vete nenachádzajú:

Keď som v skoré ráno vyšiel na ulicu, zrazu som pri betónovom stĺpe zbadal priviazaného malého vlčiaka.

- A. Číslovka, častica, citoslovce.
- B. Spojka, číslovka, citoslovce.
- C. Číslovka, príslovka, častica, citoslovce.
- D. Predložka, citoslovce, číslovka.

23. Vyberte možnosť, v ktorej sú uvedené podstatné mená, ktoré majú v nominatíve množného čísla -y/-ý.

- A. Krbov, hádok, sov, tŕne, vtákov, hrôz.
- B. Had, láv, jahôd, lôpt, (o) koreni, plast.
- C. Trhu, hotel, rúk, model, kôr, lupa.
- D. Kníh, akordov, plôch, dám, kobercov, hororov.

24. Vyberte možnosť, v ktorých majú všetky slová spoluhlásky r alebo l slabikotvorné.

- A. Žltok, hrabať, sřkať.
- B. Fřkať, práca, kráľovstvo.
- C. Třpnuť, krk, vlk.
- D. Třň, mráz, slnko.

Správne odpovede:

1. C	1 bod	
2. A	1 bod	
3. D	1 bod	
4. C	1 bod	
5. B, E	1 bod	
6. B	1 bod	
7. A3, B4, C1, D2	2 body	1 bod za dvojicu
8. informačný	1 bod	môže byť uvedené aj v inom páde
9.A administratívneho	1 bod	môže byť uvedené aj v inom páde
9.B interview	1 bod	môže byť uvedené aj v inom páde, aj tvar interwiev
9.C lyriky	1 bod	môže byť uvedené aj v inom páde
10. B	1 bod	
11. A	1 bod	
12. A	1 bod	
13. C	1 bod	
14. D	1 bod	
15. C	1 bod	
16. dub	1 bod	môže byť uvedené aj v inom páde
17. A	1 bod	
18. D	1 bod	
19. C	1 bod	
20. B	1 bod	
21. D	1 bod	
22. A	1 bod	
23. C	1 bod	
24. C	1 bod	

spolu: **25 bodov** (test)
10 bodov (diktát)

SJL: 35 bodov

KÓD ŽIAKA: _____

Sem napíšte veľkým tlačným písmenom správne odpovede z testu.

1.	8.	16.
2.	9A	17.
3.	9B	18.
4.	9C	19.
5.	10.	20.
6.	11.	21.
7. A –	12.	22.
7. B –	13.	23.
7. C –	14.	24.
7. D –	15.	-----

Prijímacie skúšky na bilingválne gymnázium zo slovenského jazyka a literatúry

KÓD ŽIAKA: _____

Sem napíšte veľkým tlačným písmenom správne odpovede z testu.

1.	8.	16.
2.	9A	17.
3.	9B	18.
4.	9C	19.
5.	10.	20.
6.	11.	21.
7. A –	12.	22.
7. B –	13.	23.
7. C –	14.	24.
7. D –	15.	-----